

Sygn. akt V CZ 90/11

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSA Roman Diczek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa „E.” Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko J. F.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 listopada 2011 r.,

zażalenia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego Jerzego

Foltyńskiego na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 15 marca 2011 r.,

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w sprawie z powództwa E. Spółki Akcyjnej w K. przeciwko J. F. o zapłatę, rozpoznając wniosek kuratora ustanowionego dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, o przyznanie wynagrodzenia za czynności podjęte w postępowaniu apelacyjnym, postanowieniem z dnia 15 marca 2011 r. oddalił wniosek.

W zażaleniu na to postanowienie kurator wniósł o jego uchylenie i przyznanie od powoda na swoją rzecz wynagrodzenia w kwocie 6 642 zł (obejmującego także podatek VAT w kwocie 1 242 zł) ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., dodanym przez ustawę z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 69, poz. 592), zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Przepis ten, rozszerza krąg wyjątków od zasady, wyrażonej w art. 394¹ § 2 *in principio* k.p.c., że zażalenie do Sądu Najwyższego nie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji inne niż kończące postępowanie w sprawie. Jako przepis o charakterze wyjątkowym powinien być wykładany ściśle (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2009 r., III CZ 53/09, OSNC z 2010 r. nr 5, poz. 79 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2011 r., III CZ 22/11, LEX nr 846593).

W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przesądzono, że postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu w postępowaniu przed sądem odwoławczym nie jest w rozumieniu art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. postanowieniem sądu drugiej instancji co do kosztów procesu (zob. m.in. postanowienie SN z 14 grudnia 2007 r., III CZ 61/07, Biul. SN 2008, nr 4, s. 12,

uzasadnienie uchwały SN z dnia 25 czerwca 2009 r., III CZP 36/09, OSNC 2010, nr 2, poz. 24 oraz przywołane wyżej postanowienia SN). Zwrócono uwagę, że obowiązek pokrycia kosztów spoczywający na Skarbie Państwa ma charakter publicznoprawny i nie jest obowiązkiem pokrycia kosztów procesu w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego dotyczącego tych kosztów procesu.

Należy dodać, że zagadnieniem relacji kosztów procesu i kosztów sądowych zajął się szerzej Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 12 grudnia 2007 r. (V CZ 74/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 31). Zaznaczył on, że problematyka kosztów sądowych została unormowana w osobnej ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: "u.k.s.c.") i wskazał, że odrębność kosztów sądowych od kosztów procesu polega przede wszystkim na tym, że mają one charakter publicznoprawny i taki jest też charakter relacji pomiędzy stroną a Skarbem Państwa w postępowaniu sądowym. Należy w związku z tym zauważyć, że do takich kosztów, w myśl art. 5 ust. 1 pkt 3 u.k.s.c., należy wynagrodzenie i zwrot kosztów poniesionych przez kuratora ustanowionego dla strony w danej sprawie. Orzeczenie zaś w tym zakresie zapada stosownie do § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1982 r. w sprawie stawek, warunków przyznawania i wypłaty ryczałtu przysługującego sędziom i pracownikom sądowym za dokonanie oględzin oraz stawek należności kuratorów (Dz. U. Nr 27, poz. 197 ze zm. – dalej „rozporządzenie z 1982 r.”). Stanowi on, że wypłata przyznanego kuratorowi wynagrodzenia następuje na podstawie postanowienia sądu rozpoznającego sprawę, z zaliczki złożonej na pokrycie wydatków, a w razie gdy strona, na której wniosek ustanowiono kuratora, jest zwolniona od kosztów sądowych – z funduszy Skarbu Państwa.

Wobec powyższego, na co zwrócił uwagę również Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 21 maja 2009 r. (V CNP 1/09, OSNC 2010, nr 3, poz. 44), zarówno ustanowienie kuratora dla strony nieznannej z miejsca pobytu, jak i orzekanie o jego wynagrodzeniu, następują w ramach stosunku publicznoprawnego. Nie jest to więc postanowienie o kosztach procesu.

W konkluzji należy stwierdzić, że niedopuszczalne jest zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie przyznania wynagrodzenia kuratorowi ustanowionemu dla strony nieznanej z miejsca pobytu.

Z tych względów, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 373 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.